

OPENBAAR

TER BESLISSING

Aan

Minister

Datum
19 juni 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/178887

Opgesteld door
persoonsgegevens

Beslistermijn
20 augustus 2024

Bijlage(n)
1

nota

Kamerbrief over onderzoek naar de verwachte gevolgen
verlaging vrijstelling groen beleggen per 1-1-2025

Aanleiding

Door een amendement in het Belastingplan 2024 wordt de fiscale vrijstelling in de inkomstenbelasting voor groen sparen en beleggen (hierna: vrijstelling groen beleggen) per 1 januari 2025 ruim gehalveerd (van € 71.251 (fiscale partners: € 142.502) naar € 30.000 (fiscale partners: € 60.000)), als dekkingsmaatregel voor de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting (BOR). Bij de besluitvorming zijn niet de gevolgen hiervan voor de aan groen beleggen verbonden Regeling groenprojecten betrokken.

Naar aanleiding van weerstand en zorgen over de continuïteit van de Regeling groenprojecten vanuit de banken, en om hierin meer inzicht te krijgen, heeft staatssecretaris Heijnen op 15 maart jl. toegezegd om hier onderzoek naar te laten doen en de Kamer hier vóór de zomer over te informeren.¹ In opdracht van IenW heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een onderzoek uitgevoerd. Dit rapport biedt de basis voor een eventuele heroverweging van dit besluit.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief op het onderzoeksrapport. Daarmee is de verwachting dat de Kamer een volledig beeld heeft van de verwachte gevolgen van de verlaging van de vrijstelling groen beleggen. U voldoet daarmee aan uw informatieplicht. Na akkoord van de staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst, kunt u de brief mede namens hem aan de Kamer sturen.

 Zie
opmerkingen
brief

Kernpunten

Groen beleggen en de daaraan verbonden Regeling groenprojecten is gericht op het bevorderen van innovatieve en duurzame private investeringen en het verhelpen van de knelpunten in de financiering van innovatieve en duurzame projecten. Voor duurzame economische ontwikkeling en groene groei zijn dit type technische en economische innovaties noodzakelijk. Doordat dit instrument private investeringen aantrekt en slim gebruik maakt van de expertise van de banken, komen met relatief weinig middelen heel veel financieringen tot stand². Een

¹ Kamerbrief over reactie inbreng Nederlandse Vereniging van Banken aan commissiedebat Circulaire Economie | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

² Uit de laatste beleidsevaluatie (2019) blijkt dat tegenover iedere euro gedeerde belastinginkomsten staan tussen de 29 en 34 euro private investeringen in innovatieve duurzame projecten die zonder de regeling niet zouden zijn gefinancierd.

effectievere manier om financiering te stimuleren van beleidsmatig wenselijke maar lastig financierbare innovatieve projecten ligt niet voorhanden. Het is daarom van belang om het inzicht uit dit onderzoek te laten betrekken bij verdere besluitvorming in aanloop naar de begrotingsbehandeling.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de maatregel effect heeft op drie onderdelen:

- 1) *sparenders en beleggers: een forse daling in ingelegd vermogen.*
Interesse in groen sparen en beleggen is historisch hoog, met bijna € 6,7 miljard aan ingelegd vermogen op 31 december 2023 (cijfers NVB). Het aantal groene spaarders en beleggers lag op dat moment op bijna 170.000, een toename van ruim 18% ten opzichte van twee jaar eerder. In 2025 wordt een daling van het ingelegde vermogen verwacht van 30% tot 37%. Hoewel 38% in 2021 een inleg had van boven de €30.000, zorgt deze groep wel voor 72% in het ingelegde vermogen voor de financiering van groenprojecten. In absolute zin betekent dit een daling van het ingelegde vermogen van de huidige € 6,7 miljard naar € 4,2 miljard tot € 4,7 miljard. Dit effect op het ingelegde vermogen is naar verwachting meerjarig.
- 2) *Groenfondsen: fondsen krimpen*
De verwachte daling van inleg in groen sparen en beleggen heeft een negatief effect op de omvang van groenbanken en -fondsen. Die zullen (deels) krimpen. Hierdoor zal het moeilijker worden om nieuwe, kwalitatief goede en impactvolle innovatieve projecten te financieren. De daling van het aantal medewerkers met actuele kennis en expertise zal naar verwachting een langdurig effect hebben.
- 3) *Rem op (nieuwe) innovatieve en groene financieringen*
De combinatie van een lager ingelegd vermogen en langlopende huidige financieringscontracten zal tot gevolg hebben dat er in ieder geval in 2025, maar mogelijk ook nog daarna, geen tot weinig nieuwe groenprojecten gefinancierd zullen gaan worden. Concreet betekent dit dat alleen al in 2025 maximaal 1.450 groenprojecten met een totaal projectvermogen van c.a. € 1,6 miljard niet voor groenfinanciering in aanmerking zullen komen en daardoor mogelijk niet uitgevoerd zullen worden. Dit zal ten koste gaan van nieuwe, kansrijke en tegelijkertijd risicovolle innovatieve ontwikkelingen in sectoren zoals biobased bouwen, waterstof en geothermie.

Krachtenveld

De onderzoekers wijzen erop dat de groenbanken en -fondsen de overheid ervaren als onbetrouwbaar. Zowel bij het onderzoek betrokken wetenschappelijke experts als de groenbanken en -fondsen zien deze maatregel als een verkeerd signaal aan de maatschappij. Zij vinden de verlaging moeilijk uitlegbaar en zijn bang dat de opschaling van technische en economische innovatie hierdoor in gevaar komt.

Dit onderzoek biedt aanvullend inzicht ten aanzien van het door de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst destijds ontraden amendement.³ Voorts is dit aanvullend op zijn brief van 16 mei jl. met een overweging om deze maatregel te beperken⁴, naar aanleiding van een motie door het lid Idsinga c.s., met als strekking de ongewenste gevolgen van het

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/178887

Opgesteld door

persoonsgegevens

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

³ Kamerstukken II 2023/24, 36 421 nr. 11.

⁴ Kamerstukken II 2023/24, 36 421 nr. 12.

aangenomen amendement 11 terug te draaien, uiterlijk in het Belastingplan 2025.⁵ De Tweede Kamer heeft die motie niet aangenomen. Duurzaam bouwen en duurzame energie zijn in omvang de grootste project-categorieën binnen de regeling. Er heeft ambtelijke afstemming plaatsgevonden met FIN.

Toelichting

Deze regeling maakt het mogelijk om ondernemers te helpen met de financiering van risicovolle projecten en opschaling van nieuwe technieken. Een lager ingelegd vermogen betekent op de (middel)lange termijn dat er jaarlijks ook minder groenprojecten gefinancierd kunnen worden.

De Regeling groenprojecten is in 2019 geëvalueerd en doeltreffend en doelmatig bevonden. Tegenover iedere euro gedeelde belastinginkomsten staan tussen de 29 en 34 euro private investeringen in innovatieve duurzame projecten die zonder de regeling niet zouden zijn gefinancierd. De regeling is in 2022 geactualiseerd en wordt jaarlijks met de banken en betrokken departementen gemonitord.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Onderzoeksrapport RVO	

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
11 maart 2024	Nota - Brief Tweede Kamer met reactie op inbreng NVB over circulaire economie.	Nota waarmee staatssecretaris IenW het onderzoek aankondigt aan de Kamer.

Datum

19 juni 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/178887

Opgesteld door

persoonsgegevens

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

⁵ Kamerstukken II 2023/24, 36 128, nr. 16. Ondertekend door de leden Idsinga en Omtzigt (NSC), Sneller (D66) en Stultiens (GL-PvdA).

Aan Staatssecretaris

nota

Brief Tweede Kamer met reactie op inbreng NVB over
circulaire economie

TER BESLISSING

Datum

11 maart 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/96538

Opgesteld door

persoonsgegevens

persoonsgegevens

persoonsgegevens

persoonsgegevens

Beslistermijn

14 maart 2024

Bijlage(n)

6

Aanleiding

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat heeft op 8 februari 2024 een brief ontvangen van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). In de procedurevergadering van 28 februari 2024 heeft de commissie besloten om u een reactie te vragen op deze brief van de NVB. Hierbij treft u ter ondertekening de brief aan met de voorgestelde reactie. U reageert daarmee tevens op een eerdere brief van de NVB van 27 november 2023 aan u en uw ambtsgenoot bij FIN over de Regeling groenprojecten, en op een verzoek van Triodos Bank aan DGMI en FIN/DGFZ van 1 februari 2024 voor een gesprek over de Regeling groenprojecten Buitenland 2002.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd om:

1. Bijgevoegde brief mede namens de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst aan de Tweede Kamer te ondertekenen en verzenden.
2. Bijgevoegde antwoordbrief aan de NVB mede namens de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst te ondertekenen en verzenden.

Kernpunten

De vraag van de commissie is meerledig:

- De commissie vraagt uw reactie tijdig voor het sluiten van de deadline van 18 maart 2024 van de Voorhang ontwerpregeling tot wijziging van de Regeling groenprojecten 2022.
- Tevens verzoekt de commissie om hierover in gesprek te gaan met de groenbanken, in elk geval Triodos Bank en ASN bank, en de commissie schriftelijk op de hoogte te stellen van de uitkomsten van dit gesprek.
- Ook gaat het om een inhoudelijke reactie op de punten die volgens de NVB nodig zijn om financiering van circulaire businesscases te bevorderen en circulariteit in de Regeling groenprojecten te versterken.

In uw reactie gaat u ten eerste in op de zaken die de NVB nodig acht om financiering van circulaire business cases te bevorderen. U verwijst daarbij naar het bestuurlijk overleg van 6 maart 2024 dat u met bestuurders uit de financiële sector hebt gehad, in aanloop naar de Nationale Conferentie Circulaire Economie (NCCE) van 14 maart 2024.

Vervolgens gaat u specifiek in op de opmerking van de NVB dat versterking van de Regeling groenprojecten nodig is. U geeft aan dat de wijziging die op dit moment loopt, beoogt om circulaire mogelijkheden binnen de regeling te verruimen. Daarnaast gaat u erop in dat de vorige Kamer heeft besloten om de fiscale vrijstelling groen beleggen meer dan te halveren. De brief van de NVB van 27 november 2023 benadrukt de zorg van de banken over de continuïteit van de Regeling groenprojecten als gevolg van deze fiscale versobering. Om de Kamer te informeren over de gevolgen van dit amendement en om gehoor te geven aan de zorg van de banken, zegt u in deze brief toe om een onderzoek te laten doen naar de gevolgen van deze maatregel. De uitkomsten van het onderzoek deelt u vóór de zomer met de Kamer.

Tot slot bevestigt u dat u in gesprek met de groenbanken gaat. Daarbij geeft u aan dat u ook een door Triodos Bank gevraagd gesprek over de Regeling groenprojecten Buitenland hierin meeneemt. Hiermee biedt dit overleg een opstap naar een door u tijdens de begrotingsbehandeling IenW toegezegd overleg met BHOS en FIN over mogelijke alternatieven voor deze buitenlandregeling.

Krachtenveld

Bij de besluitvorming over de versobering van de vrijstelling groen beleggen zijn destijds de gevolgen hiervan voor de Regeling groenprojecten niet met de Kamer gedeeld. Het met deze brief toe te zeggen onderzoek is ambtelijk met het Ministerie van Financiën afgestemd en wordt gesteund door de groenbanken.

Toelichting

Politieke context

Het op 26 oktober jl. aangenomen aangepaste amendement van de leden Inge van Dijk (CDA) en Erkens (VVD) (36421-11) over aanpassingen van de bedrijfsopvolgingsregeling voor de schenk- en erfbelasting (BOR) verlaagt de vrijstelling groene beleggingen met ingang van 1 januari 2025 naar € 30.000 (fiscale partners: € 60.000). Deze dekkingsmaatregel (jaarlijks € 27 mln.) betekent meer dan een halvering van de huidige vrijstelling voor groenbeleggen. FIN heeft het amendement ontraden, maar over de verwachte gevolgen voor betrokkenen (groene spaarders en beleggers, banken en leningenportefeuille) is in de besluitvorming niets genoemd. Het onderzoek dat u voorstelt vult deze informatielacune in aanloop naar besluitvorming over het pakket BP2025. De brief van de NVB van 27 november wijst op het belang van reparatie van deze maatregel. In de beantwoording van een Kamervraag van leden van de CU over hoe het kabinet de continuïteit van de groenregeling gaat waarborgen, gelet op zorgen van groenbanken hierover, heeft u aangegeven dat de Kamer aan zet is en daarom vaststelling van het BP 2024 door de Eerste en Tweede Kamer af te wachten, en hierover in gesprek te blijven met de groenbanken. Op ambtelijk niveau heeft hierover voortdurend gesprek plaats gevonden met de NVB/Beraad groenfondsen.

Aanpak

De beantwoording is ambtelijk afgestemd met het Ministerie van Financiën. Met deze reactie aan de vaste commissie volstaat een korte reactiebrief aan de NVB op hun brief van 27 november 2023.

Datum

11 maart 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/96538

Opgesteld door

persoonsgegevens

persoonsgegevens

persoonsgegevens

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

6

Bijlagen

Volgnr	Naam	Info
1	Kamerbrief TK met reactie op inbreng NVB – circulaire economie	
2	Antwoordbrief aan NVB	
3	Verzoek vaste commissie IenW	
4	Inbreng NVB voor CD CE	
5	Brief NVB van 27 november aan S IenW en S FIN	

Datum

11 maart 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/96538

Opgesteld door

persoonsgegevens

persoonsgegevens

persoonsgegevens

persoonsgegevens

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

6